

ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The effects of corporate governance and financial ratios on the corporate social performance disclosure of manufacturing companies registered in the Stock Exchange of Thailand

ดวงหทัย บุญใจ^{1*} และ ชุตินา นาคประสิทธิ์¹
Duanghatai Bunjai^{1*} and Chutima Nakprasit¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตัวแปรอิสระประกอบด้วยการกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การควบคุมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ ความสามารถในการทำกำไร และความสามารถในการก่อหนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี พ.ศ. 2558 รวมถึงเว็บไซต์ของบริษัท จำนวนทั้งสิ้น 326 บริษัท ใช้เทคนิคความถดถอยเชิงพหุในการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่าการกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และความสามารถในการทำกำไร มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสามารถสรุปได้ว่าการกำกับดูแลกิจการและอัตราส่วนทางการเงินมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ: การกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงิน ผลการดำเนินงานทางสังคม

Abstract

The goal of this research was to study the effects of corporate governance and financial ratios on corporate social performance disclosure of manufacturing companies registered in the Stock Exchange of Thailand. Independent variables consisted of ownership concentration, foreign shareholders, proportion of independent

¹ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา

¹ Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima

* Corresponding author. E-mail: chum55555@hotmail.com

directors, and CEO duality including profitability and leverage. The data were collected from the financial statements, annual registration statements of the year 2015, and related websites belonging to the 326 manufacturing companies. Multiple regressions technic was employed for analyzing the data.

The result revealed that ownership concentration, foreign shareholders, and profitability had statistically positive effect on corporate social performance disclosure. Therefore, this could be concluded that corporate governance and financial ratios had effects on corporate social performance disclosure of manufacturing companies registered in the Stock Exchange of Thailand.

Keywords: corporate governance, financial ratios, corporate social performance

บทนำ

ปัจจุบันภาคธุรกิจต้องเผชิญสภาวะการแข่งขันทางด้านธุรกิจมากขึ้น แต่เพื่อมุ่งกำไรสูงสุดและเน้นการเจริญเติบโตของภาคธุรกิจในด้านตัวเงินมากเกินไปจนทำให้เกิดการละเลยความรับผิดชอบต่อสังคมและนำมาซึ่งปัญหาหรือผลกระทบในภายหลัง โดยในปัจจุบันจะเห็นการร้องเรียนหรือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในหลายประเทศอันเกิดขึ้นระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ อาทิ เมื่อปี 2559 เกิดกรณีการชุมนุมประท้วงของแรงงานเพื่อเรียกร้องค่าจ้างที่เป็นธรรมที่มณฑลกวางตุ้งประเทศจีน ในปี 2560 ประชาชนในประเทศอินเดียประท้วงเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศภายในประเทศที่สูงเกินค่ามาตรฐานความปลอดภัยขององค์การอนามัยโลก และในปี 2561 ประชาชนหลากหลายเชื้อชาติในสหรัฐอเมริกา กลุ่มนักต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีความเท่าเทียมและความหลากหลายเพศออกมาแสดงพลังใน Women's March ตามเมืองต่างๆ ซึ่งนับว่าเป็นการประท้วงที่ใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในสหรัฐอเมริกาที่ประชาชนออกมาเรียกร้องสิทธิของคนในสังคม ความหลากหลายทางเพศ หรือคนที่มาจากหลายเชื้อชาติเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมและสิทธิความเท่าเทียม

เผชิญกับขายในการทำงานที่ควรได้เงินเดือนเท่ากัน เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้จึงทำให้ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า คู่ค้า พนักงาน ชุมชน หน่วยงานรัฐ ตลอดจนนักลงทุนที่ต้องการทราบถึงผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัท เพื่อวิเคราะห์ถึงการดำเนินงานของบริษัทว่ามีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องหรือไม่ การเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมถือเป็นการปรับปรุงความสัมพันธ์สร้างมุมมองใหม่ๆ ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียกับผู้สื่อสารที่แตกต่างกันได้ดีขึ้น อันจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดีหรือส่งเสริมให้บริษัทได้รับความไว้วางใจจากสาธารณชน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและเป็นผลดีต่อความยั่งยืนของกิจการบริษัท ทั่วทุกภาคอุตสาหกรรมได้เริ่มตระหนักและให้ความสำคัญถึงผลการดำเนินงานทางสังคมที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทมากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างไปจากเดิมที่บริษัทให้ความสำคัญเพียงผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ก็มีองค์กรในระดับสากลได้ให้ความสำคัญเช่นกัน อาทิ องค์กรแห่งความริเริ่มการรายงานสากล (global reporting initiative: GRI) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้กำหนดกรอบการรายงานที่ถูกอ้างอิงและเป็นที่

ยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับนานาชาติ โดย GRI ได้นิยามหลักการและตัวชี้วัดที่บริษัทสามารถใช้วัดผลการดำเนินงานทางสังคมที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัท (corporate social performance: CSP) เป็นสิ่งจำเป็นในการวัดและตรวจสอบผลการดำเนินการจัดกิจกรรมในความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (corporate social responsibilities: CSR) ต่อการสร้างมูลค่าและความยั่งยืนของธุรกิจที่มีความสำคัญต่อผู้ถือหุ้น (Suto, 2015) ทั้งนี้หลายประเทศได้ปรับเปลี่ยนจากแนวทางการเปิดเผยข้อมูลตาม GRI มาบังคับใช้เป็นกฎหมายของประเทศแล้ว อาทิ ประเทศเดนมาร์กและประเทศกรีซ (Global Reporting Initiative, 2018) นอกจากนี้นักวิจัยในหลายประเทศได้ให้ความสนใจและทำการศึกษผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัทมากขึ้น อาทิ ฝรั่งเศส (Igalens, & Gond, 2005) ออสเตรเลีย (Rather, 2013) ไต้หวัน (Kevin Huang, & Yang, 2014) และอิหร่าน (Sadeghi, Arabsalehi, & Hamavandi, 2016) เป็นต้น ซึ่งพบผลการศึกษาที่แตกต่างกันออกไป จากการทบทวนวรรณกรรมจะพบข้อมูลในงานวิชาการของต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ แต่ในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาเพิ่งได้เริ่มให้ความสนใจในการศึกษาเรื่องดังกล่าวและยังไม่แพร่หลาย

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีชาวบ้านในจังหวัดเพชรบูรณ์ รวมตัวกันประท้วงหน้าโรงงานกำจัดขยะกากอุตสาหกรรมที่ส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วชุมชนชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนและนักเรียนต้องหยุดเรียน ทั้งนี้

ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม การขาดแคลนอาหารและพลังงาน ปัญหาคอร์ปชั่น ซึ่งมีผลกระทบต่อความยั่งยืนทั้งในระดับบริษัท ระดับประเทศและระดับโลกนั้น ประเทศไทยกำลังตื่นตัวจากนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ เพื่อมุ่งสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศและกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศเพื่อการอยู่ร่วมกันของภาคอุตสาหกรรม สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ตอบสนองเศรษฐกิจในอนาคตของประเทศ ยกย่องการให้บริการด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรตามแนวทางธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดยุทธศาสตร์ของกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ.2560-2564 ในการส่งเสริมและการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาเทคโนโลยีในการกำกับดูแลภาคอุตสาหกรรมให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2558) ผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัทจึงมีความสำคัญมากขึ้น เพื่อแสดงถึงความยั่งยืนในระยะยาวของบริษัท เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ลงทุนและบริษัทในต่างประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้น และมีแนวโน้มจะเลือกลงทุนหรือเลือกคู่ค้าที่มีผลการ

ดำเนินงานทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2558) นอกจากนี้ก็มีหน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญถึงประเด็นดังกล่าว อาทิ สมาชิวิชาชีพบัญชี ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกระทรวงอุตสาหกรรมที่ได้ออกแนวปฏิบัติสำหรับองค์กรธุรกิจในประเทศไทยในการดำเนินการเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ นอกเหนือจากผู้ถือหุ้นไว้ด้วย

การกำกับดูแลกิจการกลายเป็นส่วนหนึ่งของผลการดำเนินงานทางสังคม โดยหลักการแล้ว ถ้ามีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะนำไปสู่ผลการดำเนินงานทางสังคมที่ดีด้วยเพราะหลักการก็คือความโปร่งใส การเปิดเผยด้านการเงิน ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องการมีส่วนร่วมและใช้ลดข้อขัดแย้งระหว่างนักลงทุนกับผู้บริหาร (สถาบันไทยพัฒน์, 2562) กลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางสังคม เช่น โครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีลักษณะกระจุกตัวหรือผู้ถือหุ้นในลักษณะที่มีส่วนได้เสียกับผลการดำเนินงานของบริษัทมากจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูล CSP (กรณิธรรัตน์ บุญญวัฒน์, และศักดิ์ดา มาณวนพันธ์, 2554) รวมถึงความเป็นเจ้าของในบริษัทที่เป็นชาวต่างชาติ โดยที่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้นกลุ่มนี้มักจะต้องการข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Haniffa, & Cooke, 2002) นอกจากนั้นแล้ว ระดับความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัทไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการมีสัดส่วนของกรรมการอิสระหรือประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่เป็นคนเดียวกันก็อาจจะมีอิทธิพลต่อการทำกิจกรรมทางสังคมและการตัดสินใจด้านการเปิดเผยข้อมูลได้ด้วย (กนกกาญจน์ มาละวรรณ, 2557) และอัตราส่วน

ทางการเงินถือเป็นปัจจัยในการสร้างผลการดำเนินงานทางสังคม ทรัพยากรทางการเงินอาจเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหรือสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เช่น หากกิจการที่มีหนี้สินสูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลด้าน CSP ในระดับที่ต่ำ เนื่องจากกิจการได้รับแรงกดดันด้านหนี้สินจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและอาจไม่มีงบประมาณในการทำกิจกรรมทางสังคม จึงทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่ต่ำ (Mahadeo, Oogarah, & Soobaroyen, 2011)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการดำเนินงานทางสังคม โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งวัดจากการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิต เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและยุทธศาสตร์การพัฒนาต่างๆ ที่ยังคงมุ่งส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิต นอกจากจะทำให้กลุ่มอุตสาหกรรมนี้มีการใช้ทรัพยากรเพิ่มมากขึ้นแล้วยังส่งผลกระทบในด้านอื่นๆ ตามมา กล่าวคือเกิดการปล่อยมลพิษออกสู่ชั้นบรรยากาศ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานจำนวนมากในกระบวนการผลิต การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะอุตสาหกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อจำนวนผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องมากกว่าอุตสาหกรรมทั่วไป อีกทั้งการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงคุณลักษณะของกลไกการกำกับดูแลกิจการอัตราส่วนทางการเงินที่ทำให้แต่ละบริษัทมีความ

แตกต่างกันในการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียได้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่บริษัทและประเทศชาติต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

การกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงินมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังแสดงใน (Figure 1)

วิธีการวิจัย

การศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ

(secondary data) จำนวน 326 บริษัท ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 47 บริษัท กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 39 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 79 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 88 บริษัท กลุ่มทรัพยากร จำนวน 36 บริษัท และกลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 37 บริษัท โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ปี พ.ศ. 2558 รวมถึงเว็บไซต์ของบริษัท และของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตัวแปรอิสระในการศึกษามีทั้งหมด 6 ตัวแปร และมีขนาดกิจการเป็นตัวแปรควบคุม เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของตัวแปรที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน และนำไปสู่การสรุปผลการวิจัยได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด วิธีการวัดมูลค่า ดังแสดงใน (Table 1)

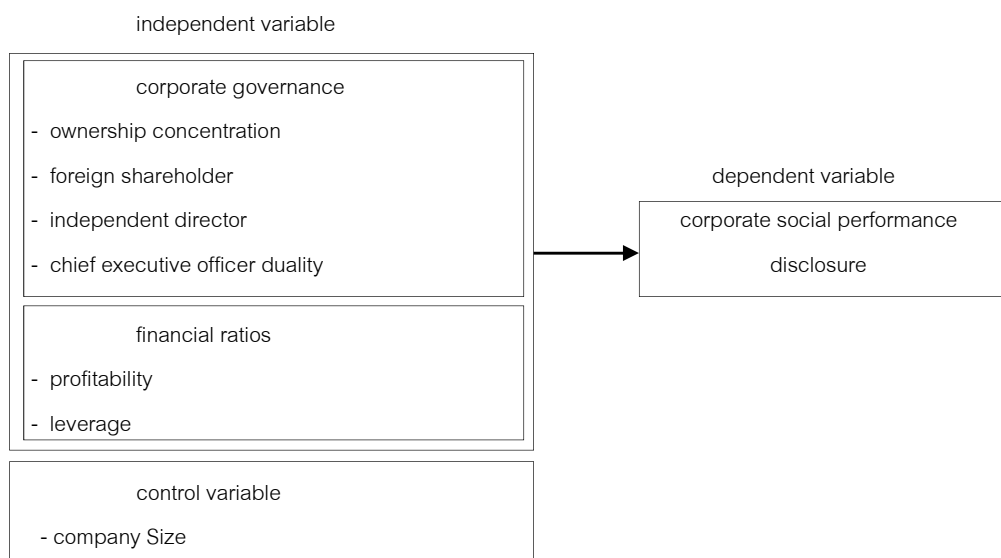

Figure 1 Conceptual framework.

Table 1 Summary of variable measurements.

variable	valuation methods
dependent	
corporate social performance disclosure (Disclosure Index)	the amount of information divided by the total amount of information disclosure as specified in checklist
independent	
1. ownership concentration (OWN Concen)	proportion of shares held by the first ten shareholders to the total number of outstanding shares
2. foreign shareholder (FOREIGN)	proportion of shares held by foreigners to total number of outstanding shares
3. independent director (INDP)	proportion of independent directors to total number of directors on boards
4. chief executive officer duality (CEO Duality)	the chairman and the president are not the same person = 0
5. profitability (PROFIT)	the chairman and the president are the same person = 1 earning before interest and taxes to total assets ratio
6. leverage (LEVERAGE)	debt to total asset ratio
control	
company size (SIZE)	total assets

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบตรวจสอบรายการ (checklist) เป็นเครื่องมือวิจัย โดยเนื้อหาในแบบตรวจสอบรายการนั้น ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากแนวทางการจัดทำและการเปิดเผยข้อมูลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และหลักการรายงานขององค์การแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (GRI) ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก รวมทั้งสิ้น 17 รายการ คือ ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ผลเชิงเศรษฐกิจ การจัดซื้อจัดจ้าง และนวัตกรรมและเผยแพร่วัตกรรม ด้านสังคม ประกอบด้วย การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม การต่อต้านการทุจริต

คอร์รัปชั่น การเคารพสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงาน การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของบริษัท ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์พลังงาน การจัดการน้ำของกิจการ การจัดการมลพิษทางอากาศ การจัดการของเสียของกิจการ และการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากปัจจุบันการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการเปิดเผยโดยสมัครใจของแต่ละบริษัท ซึ่งบางบริษัทมี

การเปิดเผยข้อมูลมากน้อยต่างกันหรือบางบริษัทอาจยังไม่มีกรเปิดเผย บางบริษัทมีการเปิดเผยถึงนโยบายทางสังคมต่างๆ และบางบริษัทอาจมีต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วหรือมีการเปิดเผยถึงตัวเลขนั้นจากกิจกรรมทางสังคม ดังนั้นการให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลจึงเป็นแบบถ่วงน้ำหนัก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละรายการโดยประยุกต์ตามแนวทางของ Wiseman (1982) ที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงปริมาณมากกว่าข้อมูลเชิงคุณภาพ เพราะผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัทในแต่ละรายการควรสามารถแสดงเป็นข้อมูลเชิงปริมาณได้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้นำไปใช้มากกว่า ซึ่งหลายงานวิจัยในอดีตได้ประยุกต์ตามวิธีนี้ อาทิ Huang, & Kung (2010); Cormier, Ledoux, & Magnan (2011); Lanis, & Richardson (2012) สำหรับวิธีการประเมินการให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (disclosure index) กำหนดดังนี้

0 คะแนน สำหรับรายการที่บริษัทไม่เปิดเผยข้อมูล

1 คะแนน สำหรับรายการที่บริษัทเปิดเผยเพียงนโยบายเท่านั้น

2 คะแนน สำหรับรายการที่บริษัทเปิดเผยนโยบาย และมีผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแล้วในปีนี้ แต่ไม่สามารถวัดเชิงปริมาณได้

3 คะแนน สำหรับรายการที่บริษัทเปิดเผยนโยบาย และมีผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแล้วในปีี้ และแสดงเป็นปริมาณ ตัวเลขหรือจำนวนที่สามารถเทียบออกมาเป็นหน่วยนับได้

ดังนั้นระดับการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (disclosure index) ของแต่ละบริษัทได้มาจาก disclosure index = คะแนนการเปิดเผยรวมทุกรายการที่บริษัทเปิดเผยจริง/คะแนนการเปิดเผยรวมทุกรายการที่บริษัทต้องเปิดเผยตามที่กำหนดไว้ใน checklist

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) ซึ่งแสดงในรูปสมการ ดังนี้

$$\text{Disclosure Index} = \beta_0 + \beta_1 [\text{OWN Concen}] + \beta_2 [\text{FOREIGN}] + \beta_3 [\text{INDP}] + \beta_4 [\text{CEO Duality}] + \beta_5 [\text{PROFIT}] + \beta_6 [\text{LEVERAGE}] + \beta_7 [\text{SIZE}] + e$$

โดยที่ Disclosure Index = การเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (คะแนนการเปิดเผยรวมทุกรายการที่บริษัทเปิดเผยจริง/คะแนนการเปิดเผยรวมทุกรายการที่บริษัทต้องเปิดเผยตามที่กำหนดไว้ใน checklist)

OWN Concen = การกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น (สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกต่อจำนวนหุ้นทั้งหมดที่ออกเสียงและเรียกชำระแล้ว)

FOREIGN = การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ (สัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติต่อจำนวนหุ้นทั้งหมดที่ออกเสียงและเรียกชำระแล้ว)

INDP = สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด)

CEO Duality = การควบรวมตำแหน่งของประธานกรรมการกับผู้จัดการใหญ่ในคนเดียวกัน (ประธานกรรมการบริษัทกับผู้จัดการใหญ่ไม่เป็น

		บุคคลเดียวกัน = 0 ประสิทธิภาพการกับผู้จัดการใหญ่เป็นบุคคลเดียวกัน = 1)
PROFIT	=	ความสามารถในการทำกำไร (อัตราส่วนกำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม)
LEVERAGE	=	ความสามารถในการก่อหนี้ (อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม)
SIZE	=	ขนาดของกิจการ (ยอดสินทรัพย์รวม)
E	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทดสอบความคลาดเคลื่อนที่ต้องเป็นอิสระกัน (autocorrelation) โดยใช้ค่าสถิติ Durbin-Watson แสดงให้เห็นว่าค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.86 ซึ่งแสดงอยู่ในช่วง 1.50-2.50 จึงสรุปได้ว่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน (ทรงศิริ แต่สมบัติ อ้างถึงใน ชนิดาภา กัลยานี, 2560) นอกจากนี้ผู้วิจัยตรวจสอบปัญหา multicollinearity โดยค่า variance inflation factors (VIF) และค่า tolerance พบว่า ค่า VIF ของตัวแปรทุกตัวอยู่ระหว่าง 1.02-1.10 ที่ไม่เกิน 10 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ส่วนค่า tolerance ของตัวแปรทุกตัวอยู่ระหว่าง 0.90- 0.98 ที่ไม่ได้มีค่าเข้าใกล้ 0 ดังนั้นสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันมากเกินไปจนเกิดปัญหา multicollinearity (Anderson, Sweeney, & Williams อ้างถึงใน ศุกันยา ห้วยผัด, 2550) พิจารณาจากค่า adjust R square เท่ากับ 0.11 แสดงว่าตัวแปรอิสระเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการอัตราส่วนทางการเงินและตัวแปรควบคุมที่ศึกษาสามารถอธิบายระดับการเปิดเผยข้อมูลได้ ร้อยละ 11 ซึ่งทั้งผลการทดสอบดังกล่าวและการวิเคราะห์ความถดถอยของผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการอัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการ

ดำเนินงานทางสังคม (CSP) ดังแสดงใน (Table 2) เป็นดังนี้

การกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (CSP) ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เกิดจากการกระจุกตัวของผู้ถือหุ้นมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (CSP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta=0.14$, Sig=0.01) การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (CSP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta=0.13$, Sig=0.01)

อัตราส่วนทางการเงินมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (CSP) ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เกิดจากความสามารถในการทำกำไรที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (CSP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta=0.15$, Sig=0.00)

ขนาดของกิจการมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (CSP) ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เกิดจากขนาดกิจการมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม (CSP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta=0.16$, Sig=0.00)

Table 2 Regression analysis of the effects of corporate governance and financial ratios on corporate social performance disclosure.

model	unstandardized		standardized coefficients beta	t	Sig.
	B	Std. error			
(constant)	-0.18	0.12		-1.48	0.13
OWN Concen	0.15	0.06	0.14	2.57	0.01 [*]
FOREIGN	0.13	0.05	0.13	2.36	0.01 [*]
INDP	0.08	0.12	0.03	0.71	0.47
CEO Duality	-0.04	0.03	-0.07	-1.39	0.16
FROFIT	0.34	0.11	0.15	2.91	0.00 [*]
LEVERAGE	0.03	0.04	0.04	0.81	0.41
SIZE	0.01	0.00	0.16	2.98	0.00 [*]

R square=0.12, adjust R square=0.11, F-Value=6.73, Sig. F =0.00, Durbin – Watson =1.86

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการ อัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล CSP

1.1 การกระทำของเจ้าของผู้ถือหุ้นมีผลกระทบต่อเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูล CSP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าโครงสร้างการถือหุ้นลักษณะนี้ผู้ถือหุ้นต้องการให้บุคคลภายนอกได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือกิจกรรมต่างๆ ถึงการบริหารงานของตนที่มีผลประโยชน์หรือมีส่วนได้เสียกับผลการดำเนินงานสอดคล้องกับบริษัท จึงมีแรงจูงใจที่จะเปิดเผยข้อมูล CSP ให้มากเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าให้แก่กิจการ การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ Murcia,

& Souza (2008) ที่พบว่ากิจการที่มีการกระทำของ ผู้ถือหุ้นจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการเปิดเผยข้อมูลโดย สมครใจ โดยให้เหตุผลว่าผู้ถือหุ้นเป็นส่วนสำคัญของ บริษัทที่ควรจะได้รับทราบข้อมูล และสอดคล้องกับ การศึกษาของ Owusu-Ansah (1998) ซึ่งพบว่า การกระทำของ ผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์ซิมบับเว (Zimbabwe) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ การเปิดเผยและรายงานตามข้อบังคับอย่างมี นัยสำคัญ

1.2 การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีผลกระทบต่อเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูล CSP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีสัดส่วนการถือหุ้น โดยชาวต่างชาติที่สูงหรือกิจการที่มีชาวต่างชาติเป็น เจ้าของอยู่อาจมีความต้องการที่จะเปิดเผยข้อมูล อย่างโปร่งใส เพื่อหลีกเลี่ยงคำตำหนิหรือข้อกล่าวหาว่า บริษัทมาลงทุนเพื่อกอบโกยทรัพยากรของประเทศที่ กำลังพัฒนาจึงมีความต้องการที่จะเปิดเผยข้อมูลมาก

ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับ โซติญาน์ หิตะพงษ์ (2549) ที่พบว่าผลกระทบเชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยให้เหตุผลว่าบริษัทที่มีการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในสัดส่วนที่สูงจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักลงทุนที่มีความหลากหลายขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ Haniffa, & Cooke (2002) กล่าวว่าจากโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีความแตกต่างกันนี้อาจส่งผลต่อการเพิ่มช่องว่างทางกฎหมายมากขึ้นเมื่อมีผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติ จึงมีความต้องการในการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจะถูกนำไปใช้ในการตัดสินใจมากขึ้นเพื่อการสร้างภาพพจน์แก่นักลงทุนในด้านจริยธรรม

1.3 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่มีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล CSP อาจเนื่องจากบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งกรรมการอิสระเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายมากกว่ามีการแต่งตั้งเข้ามาเพื่อให้บุคคลนั้นทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้บริหารของบริษัทอย่างแท้จริง ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับ ศุกันยา ห้วยผัด (2550) ที่พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่มีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล โดยได้ให้เหตุผลว่าจำนวนของกรรมการอิสระของบริษัทจดทะเบียนมีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนใหญ่จะมีจำนวนกรรมการอิสระเท่ากับจำนวนขั้นต่ำที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด จึงทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนของกรรมการอิสระกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมได้ นอกจากนี้คณะกรรมการอิสระอาจสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ได้รับแต่งตั้ง

มากกว่าการแต่งตั้งเพื่อให้บุคคลนั้นทำหน้าที่ช่วยเหลือหรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทอย่างแท้จริง ดังนั้นคณะกรรมการอิสระจึงอาจจะไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียเท่าที่ควร และสอดคล้องกับการศึกษาของ Habbash (2016) ที่พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่มีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล

1.4 การรวบรวมตำแหน่งของประธานกรรมการกับผู้จัดการใหญ่ในคนเดียวกันไม่มีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล CSP แสดงให้เห็นว่าการรวบรวมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ในคนเดียวกันอาจเป็นเพียงการแต่งตั้งตำแหน่งในส่วนของการออกแบบโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วถึงแม้ว่าทั้งสองตำแหน่งจะไม่ใช้บุคคลเดียวกันแต่ก็มีบางบริษัทที่บุคคลทั้งสองตำแหน่งมีความสัมพันธ์กันจึงไม่มีผลกับการเปิดเผยข้อมูล CSP ของบริษัท ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับ ศุกันยา ห้วยผัด (2550) พบว่าการรวบรวมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ในคนเดียวกันไม่มีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล โดยให้เหตุผลว่าอาจมาจากทัศนคติของประธานกรรมการบริษัทที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จึงไม่สนับสนุนให้มีนโยบายในการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลทำให้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีในระดับต่ำ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Habbash (2016) ที่พบว่าการรวบรวมตำแหน่งของประธานกรรมการและผู้จัดการใหญ่ในคนเดียวกันไม่มีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล

2. อัตราส่วนทางการเงินมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล CSP

2.1 ความสามารถในการทำกำไรมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล CSP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่ากิจการที่มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงจะมีการเปิดเผยข้อมูล CSP ในระดับที่สูงมากขึ้นตามลำดับหรือกล่าวได้ว่าบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงจะมีทรัพยากรเพียงพอสำหรับการทำกิจกรรมทางสังคมและมักมีแรงจูงใจอยากจะเปิดเผยข้อมูล CSP ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ รองเอกวรรณพฤกษ์ (2558) ที่พบว่าความสามารถในการทำกำไรมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล และสอดคล้องกับการศึกษาของ Haniffa, & cooke (2002) โดยให้เหตุผลว่ากิจการที่มีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีมักจะมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่า สาเหตุเพราะฝ่ายบริหารจะมีอิสระและความยืดหยุ่นในการเปิดเผยข้อมูล แต่กิจการที่มีผลการดำเนินงานที่ไม่ดีจะให้ความสำคัญกับการทำกำไรให้แกกิจการมากกว่าค่าใช้จ่ายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2 ความสามารถในการก่อหนี้ไม่มีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล CSP อาจเนื่องจากข้อมูลของบริษัทต้องเปิดเผยนั้นเป็นตัวเลขทางการเงินหรือความสามารถในการดำเนินงานของบริษัทมากกว่า และเป็นข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจของเจ้าหนี้หรือผู้ให้กู้ยืมเงินมากกว่าข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่บริษัทอาจจะมองว่ามีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหนี้หรือผู้ให้กู้ยืมเงินได้ไม่มากเท่าที่ควร จึงทำให้ความสามารถในการก่อหนี้ไม่ได้ส่งผลกับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับ

การศึกษาของ จูติมา กิ่งแก้ว (2555) ที่ไม่พบผลกระทบของปัจจัยดังกล่าวกับการเปิดเผยข้อมูล โดยให้เหตุผลว่าบริษัทที่มีหนี้สินสูงจะเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำอาจเป็นเพราะบริษัทกลุ่มนี้มีแรงกดดันด้านหนี้สินอาจไม่มีงบประมาณในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมทำให้ไม่มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมากนักจึงทำให้เปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Belkaoui, & Karpik (1989) ที่กล่าวว่ามีแนวโน้มที่ผู้จัดการในบริษัทที่มีความสามารถในการก่อหนี้สูงจะเลือกแนวทางปฏิบัติด้านบัญชี เพื่อปรับลดระดับค่าความสามารถในการก่อหนี้ของบริษัทให้ต่ำลงอยู่ในระดับที่ที่ต้องการให้ได้ ค่าตามเงื่อนไขกับผู้อื่นให้ดู จึงต้องเพิ่มกำไรในปัจจุบัน โดยลดต้นทุนที่เกิดจากกิจกรรมการดำเนินเพื่อสังคม

3. ขนาดของกิจการมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล CSP

การศึกษานี้พบว่าขนาดของกิจการมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล CSP อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่ากิจการที่มีขนาดใหญ่อาจมีทรัพยากรเพียงพอที่จะเปิดเผยข้อมูลหรือกิจการที่มีขนาดใหญ่อาจมีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่ากิจการขนาดเล็ก กิจการที่มีขนาดใหญ่จึงมีการเปิดเผยข้อมูลสูงจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วิภา จงรัชชัตย์ (2558) ที่พบว่าขนาดกิจการมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูล ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลสูงอาจเนื่องจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะอยู่ในสายตาและเป็นที่สนใจของสาธารณะและอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และแรงกดดันจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก และสอดคล้องกับการศึกษาของ

รองเอก วรณพฤกษ์ (2558) ที่กล่าวว่าบริษัทขนาดใหญ่จะมีแรงจูงใจในการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทขนาดใหญ่จะถูกนักวิเคราะห์นำไปพิจารณาว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก

สรุป

การศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการอัตราส่วนทางการเงินต่อการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมของกลุ่มบริษัทในอุตสาหกรรมการผลิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น ในส่วนของการกำกับดูแลกิจการ คือ การกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ และส่วนของอัตราส่วนทางการเงิน คือ ความสามารถในการทำกำไร รวมถึงขนาดของบริษัทซึ่งเป็นตัวแปรควบคุม มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูล CSP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ บ่งบอกว่าบริษัทที่มีคุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ มีการกระจุกตัวของผู้ถือหุ้น มีผู้ถือหุ้นเป็นชาวต่างชาติ มีผลการดำเนินงานทางการเงินดี และบริษัทที่มีขนาดใหญ่ขึ้นจะมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมทางสังคม หรือมีประสบการณ์ในการเปิดเผยข้อมูล CSP มากกว่า อาจเนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายให้ความสำคัญและต้องการที่จะรับรู้ข้อมูลที่มากกว่าบริษัทอื่น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้น ซึ่งการเปิดเผยข้อมูล CSP จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายหรือสาธารณชนประเมินความสามารถของกิจการในการตอบสนองความคาดหวังของสังคมและการจัดกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ทั้งนี้ยังช่วยลดต้นทุนการผลิตทำให้สามารถแข่งขันได้หรือช่วยลดค่าใช้จ่ายจากการ

ประหยัดพลังงานของธุรกิจและเป็นที่ยอมรับของสังคม อย่างไรก็ตามถึงแม้ตัวแปรอิสระที่ศึกษาบางส่วนจะมีผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมดอธิบายถึงระดับการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางสังคมได้ไม่มากนัก อาจเนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปี 2558 โดยมีระยะเวลาเพียงปีเดียว และเป็นปีแรกที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้นำแนวทางจากองค์การริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (GRI) เข้ามาเผยแพร่เพื่อใช้เป็นแนวทางการเปิดเผยข้อมูลอย่างเป็นทางการ ซึ่งบริบทของประเทศไทยถือเป็นเรื่องใหม่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในบริษัทอาจยังไม่ทราบหรือไม่เข้าใจในบทบาทการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นอาจมีการเพิ่มระยะเวลาหรือเพิ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการศึกษารั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ มละวรรณ. (2557). ปัจจัยที่ผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- กรณธรณ์ บุญญวัฒน์, และศักดิ์ดา มาถนอมพันธ์. (2554). โครงสร้างการถือหุ้นและคุณภาพของการรายงานทางการเงิน. *วารสารนักบริหาร*, 31(2), 152-158.
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2558). นโยบายการพัฒนา Eco ของประเทศไทย. สืบค้น 18 มีนาคม 2562, จาก <https://www.ieat.go.th/eco2/en>
- ชนิดาภา กัลยาณี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

- แห่งประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, นครราชสีมา. โชติญาณ หิตะพงษ์. (2549). *คุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลใน "คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน" ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ฐิติมา กิ่งแก้ว. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสนใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- รองเอก วรรณพฤกษ์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลด้าน สังคมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. สืบค้น 8 กันยายน 2559, จาก <http://spucon.spu.ac.th/file2016/SocialSciencesAndHumanitiesTH.pdf>
- วิภา จงรัชต์ชัย. (2558). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย*. *วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม)*, 5(3), 230-243.
- ศุภินยา ห้วยผัด. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สถาบันไทยพัฒน์. (2562). *ผลัดใบ CG สู่ CSR เต็มรูปแบบ*. สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.thaicr.com/2007/03/cg-csr.html>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2558). *แผนพัฒนาความยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียน*. สืบค้น 26 กุมภาพันธ์ 2562, จาก https://www.sec.or.th/TH/Documents/sd_roadmap/sd_roadmap_p.pdf
- Belkaoui, A., & Karpik, P. G. (1989). Determinants of the corporate decision to disclose social information. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 2, 36-51.
- Cormier, D., Ledoux, M. J., & Magnan, M. (2011). The informational contribution of social and environmental disclosures for investors. *Management Decision*, 49(8), 1276-1304.
- Global Reporting Initiative. (2018). *Innovative implementation of EU directive on non-financial reporting*. Retrieved February 7, 2018, from: <https://www.globalreporting>
- Habbash, M. (2016). Corporate governance and corporate social responsibility disclosure: evidence from Saudi Arabia. *Responsibility Journal*, 12(4), 740-754.
- Haniffa, R. M., & Cooke, E. T. (2002). Culture, corporate governance and disclosure in Malaysian corporation. *Abacus*, 38(3), 317-349.
- Huang, C. L., & Kung, F., H. (2010). Drivers of environmental disclosure and stakeholder expectation: Evidence from Taiwan. *Journal of Business Ethics*, 96, 435-451.
- Igalens, J., & Gond, J. (2005). Measuring corporate social performance in France: A critical and empirical analysis of ARESE data. *Journal of Business Ethics*, 56, 131-148.
- Kevin Huang, S., & Yang, C. L. (2014). Corporate social performance: why it matters? Case of Taiwan. *Chinese Management Studies*, 8, 704-716.
- Lanis, R., & Richardson, G. (2012). Corporate social responsibility and tax aggressiveness: An empirical analysis. *Journal of Accounting and Public Policy*, 31(1), 86-108.
- Mahadeo, J. D., Oogarah, V., & Soobaroyen, T. (2011). A longitudinal study of corporate social disclosures in a developing economy. *Journal of Business Ethics*, 104, 545-558.

- Murcia, F. D., & Souza, F. C. (2008) *Discretionary -based disclosure the case of social and environmental (Reporting in Brazil)*. Brazil: Universidad de São Paulo.
- Owusu-Ansah, S. (1998). The impact of corporate attributes on the extent of mandatory disclosure and report by listed companies in Zimbabwe. *The International Journal of Accounting*, 33, 605-631.
- Rathner, S. (2013). *The industry-specific relationships between corporate financial performance and 11 corporate social performance dimension: Taking a more nuanced perspective*. Retrieved March 12, 2019, from <http://www.econstor.eu/bitstream/10419/100642/1/770214681.pdf>
- Sadeghi, G., Arabsalehi, M., & Hamavandi, M. (2016). Impact of corporate social performance on financial performance of manufacturing companies (IMC) listed on the stock exchange. *International Journal of Law and Management*, 58, 634-659.
- Suto, M. (2015). Estimating the hidden corporate social performance of Japanese firms. *Social Responsibility Journal*, 12, 438-362.
- Wiseman, J. (1982). An evaluation of environmental disclosures made in corporate annual reports. *Accounting Organizations and Society*, 7, 53-63.